

Eszterhai Katalin
Majdnem Esterházy – Porból a csillagokig
Alexandra Könyvesház, 2017, 256 oldal, 3699 Ft

Porból a csillagokig

Eszterhai Katalinnal Szepesi Dóra beszélget

Az életrajzi kötet lapjain egy küzdelmes, gazdag alkotó élet tárul az olvasó elé. Eszterhai Katalin a szabolcsi nincstelenség-ből a pécsi bányásztelepen majd Rómán keresztül egészen Kanadáig jutott. Könyvének címéről már az első oldalakon ír: „Apámat Esterházy Ferencnek hívták, aztán ahogy a vagyon és az ég lábát érintő hegyek orma, úgy a neve is elkopott, Eszterhaivá változott. Így lettem én már csak majdnem Esterházy.”

Tavaly megjelent gyógyulástörténeted, az Akaratunk gyógyereje, most ez a könyved és már tervezed is a következőt. Újságíró, szerkesztő, televíziós producer vagy, úgy tűnik, a könyvírás alkotói tevékenységednek egy újabb állomása.

Amikor megízleltem a könyvírást, kedvet kaptam hozzá. Arra készítek, hogy újra éljem az élményeimet. Úgy gondolom, meg kell osztanom, amit tanultam, amin keresztülmentem... Én nem félek a világtól, láttam mélységet, magasságot és többször is újrakezdttem az életet. Velem együtt nagyon sokan átélnek nehéz pillanatokat, de a legtöbben nem hiszik, hogy ezekből a helyzetekből győztesen is ki lehet kerülni. Nem mernek belenézni a holnap tükrébe, ehhez bátorság kell. A többség inkább cipeli az ősök „keresztjét”, ami keserves és nehéz feladat, maguknak tulajdonítják apáik bánatát, viselik, mint egy halotti maszkot, holott az nem az övék, mégis szinte naponta magukra veszik. Ha valaki elolvassa ezt a könyvet, kedvet kaphat ahhoz, hogy változtasson a megszokásokkal béklyóba kötött mindennapok ritmusán, és hogy nekivágjon élete legizgalmasabb kalandjának; élete „kitakarításának”, hogy kiszűrje, megőrizze az értékeset és kidobja azokat a múltbeli sérelmeket, amelyek keserűvé teszik a mindennapokat. Én hiszem, hogy meg lehet változtatni a kijelöltnek hitt

sorsot. Apollinaire *Búcsú* című versével anyámnak dedikáltam a könyvet. Ő mondta nekem, hogy az utat mindenkinek magának kell előre megrajzolni – és hozzátette, akkor vagy boldog, ha a lelked olyan, mint a tollpihe. De ahhoz, hogy olyan könnyű legyen, minden nap tenned kell érte valamit. Rám két oldalról süt a nap, boldog vagyok de az biztos, hogy naponta teszek is érte, hogy az legyek. Természetes, hogy időnként elbukunk, a rossz dolgok is az élet kósza darabkái. Nem az a baj, hogy földre zuhantunk, hanem az, ha már nem akarunk felállni, ha nem hiszünk abban, hogy holnap jobb lehet. Ha állandóan rettegünk attól, hogy hibázni fogunk és emiatt nem merünk lépni, még akkor sem, ha az, amiben élünk, nem jó nekünk.

Memoárodan családtagoktól, íróktól, művészekről is olvashatunk idézeteket. Fontos, hogy találjunk kapaszkodókat?

Persze! Hát nem gyönyörű, amit Bernard Shaw mond: „A Napot adom neked, a csillagokat, hogy játsz velük! Egy pillanatra neked adom az örökkévalóságot, a hegyek erejét, csak tapsolj.” Játshatunk tragédiát, vígjátékot, pantomimet, amit akarunk, a lényeg az, hogy játszunk, hogy úgy éljük az életünket, hogy ne vesszen el a varázs... Magunk kell, hogy berendezzük a világunkat. Ha van öt matring fonalunk, összeválogatjuk a színeket, összehorgoljuk, csomózzuk, kötjük, hogy pulóver, ruha vagy terítő legyen belőlük. Az élet is ilyen. Emlékszem, a szabolcsi kis faluban volt egy szövőszékünk, és mivel nem volt igazából miből élnünk, anyukám esténként csikokra vágta a régi jólétből megmaradt gyönyörű ruháit és rongyszőnyeg lett belőlük, és ezekbe beleszötte a bánatát, az örömét, ügyelt rá, hogy benne legyen a szépség, a jóság, az álma, a múltja. Én ezért szeretem a színeket, mint ahogy ő, én is szeretem kiszínezni a magam világát, szer-

tartással élni az életemet és belefeledkezni az időbe. Nem volt ez mindig így, saját káromon tanultam meg, milyen fontos a belső béke. Bizonyos dolgokkal sokáig nem akartam szembenézni, inkább elraktároztam magamban a mérget, a bántást, a tehetetlenséget. Gyakran úgy éreztem, mást várnak el tőlem, mint amit tenni tudok, aki vagyok. Lehet, hogy ezért volt a szembetegségem, mert nem akartam látni dolgokat, nem mertem minden-nel mindig szembenézni, áltattam magamat. Az embernek először is magához kell őszintének lennie, ha nem vagyok őszinte, összezavarodok, nem érzem jól magam a bőrömben és rozsdásodik a lelkem. A magam hibáján okulva nagyon vigyázok arra, hogy senkit meg ne bántsak, nem szoktam udvariatlan lenni, mindenkihez kedves vagyok, megköszönök mindent, hálás vagyok mindenért. Mindenkit arra biztatok, merjen magával szembenézni, tudja, hogy ki az, akit a tükörben lát. Nem a név teszi az embert! Lám, egyik pillanatról a másikra elkophat, megváltoztathatják, mint ahogy volt már rá példa a történelem során nagyon sok családnál, hogy valamilyen ok miatt elveszett a név. De nem vészett el az ember! Ez a legfontosabb!

Úgy tudsz mesélni, hogy az ember kedvet kap élni!

Hát én nagyon szeretem az életet, ami kegyes hozzám. Én nem egy óriáskerékben ülök, ami csak le-föl megy, én egy gyorsvonat ablakából nézem a tájat. Nem mindig egyenes az út, vannak kitérők, de tudom, hogy haladok... Egy régi kínai mondás szerint negyvenéves korban kezdenek az emberek meghalni, de csak nyolcvan körül kezdenek temetkezni. Ez így igaz, a legtöbb ember

negyvenéves korára azt mondja, elértem sok mindent, helyel-közzel a helyemen vagyok. Na de ez azt jelenti, hogy nincs több kihívás? Nincs több cél? Nincs, amiért holnap porig kéne égni? Én negyvenéves voltam, amikor elhagytam ezt az országot, és belementem a teljesen ismeretlenbe. Fogalmam nem volt, mi vár ott rám. Én gyakran álmodozom, elképzelem a világot, és ragaszkodom ahhoz, hogy mindig színes, szép legyen, és dolgozom érte, hogy az álmaim megvalósuljanak. A gondolatnak teremtő ereje van! Azt mondják, az ember csak azt tudja megvalósítani, amit elképzeli. Ha hibát követek el, nem nyugszom bele, új megoldást keresek. Kitartás, szorgalom, harc az életért, jószágra való törekvés – azt hiszem, mindezt anyámtól örököltem. Apámtól viszont a szabad szellemet; jönni-menni a világban, beköltözni a holnap házába... Leonardo da Vinci mondta: „Ha egyszer megízlelted a repülést, utána úgy fogsz járni a földön, hogy szemed az eget fürkészi, mert ott voltál fenn és oda vágysz vissza”. Én megízleltem a repülés örömét. Gyökereket és szárnyakat kaptam a családomtól, néhány tanáromtól, akiktől azt tanultam, hogy mindannyian különlegesen vagyunk, egyediek és valamennyien csodás dolgokra vagyunk képesek.

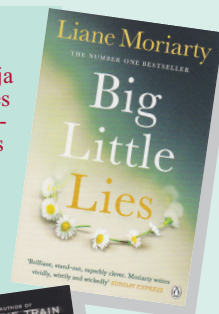
Egyszer mondtad, ki van írva az életed ajtajára, hogy „Itt lakik az élet csodálója”.

Ki bizony! Mert az élet egy ajándék, nem szabad úgy venni, hogy ez nekünk jár. A legfontosabb tennivalónk, megélni az életet, nem csak elrohanni mellette. Az élet apró, kedves, gyönyörű dolgokból épül fel... Minden gyerek egy Himalája méretű önbizalommal születik, – legalábbis azt hiszem, apró, koraszülött létemre én ekkora adaggal születtem, de legtöbbünk önbizalom szikláját a környezetünk szép lassan lefaragja, és mire felnövünk, kis kavicsnyi lesz. Az önbizalmat nem szabad senkitől elvenni, különösen az idősektől. Most 68 éves elmúltam és megadta nekem a sors, hogy az élet nyelhe lejtőjén szinte észrevétlenül ereszkedem lefele... A következő könyvem akár útmutató is lehet, ahhoz, hogy hogyan őrizzük meg önmagunkat, amikor sem tervekkel, sem emlékezéssel már nem tudjuk visszatartani az időt. Persze ez a leendő könyvem is megint csak a saját tapasztalataimra épül. Elgondolkoztam azon is, hogy a mai 83-85 évesek milyen szerencsések. Tudnak valami titkot. Hogy van az, hogy ez a generáció, amelyik megélt háborúkat, világválságot, éhezést, még mindig gyönyörű, és még van, ami tartja bennük a lelket? Az én szememben művészek ők, az élet művészei. Tanulni szeretnék tőlük és meg szeretném osztani másokkal is a titkukat. Hiszem, hogy a derűs öregségért dolgoznunk kell, miközben ezer dologra figyelünk, többet kellene törődnünk saját magunkkal. Még akkor is, ha egyre nehezebben tudunk bekapcsolódni a felgyorsult mindennapokba, életben kell tartanunk a kíváncsiságunkat.

Irodalmi ajánlatunk

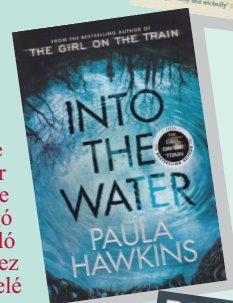
Big Little Lies – Liane Moriarty – 2865 Ft

Pirriwee-i Általános Iskola éves alapítványi bálja tragédiával végződik, és a rendőrség megpróbálja kideríteni, mi is történt az este folyamán: gyilkosság, vagy baleset. A kihallgatások során szinte az összes szülővel beszélnek, aki jelen volt. Miközben próbálják felgöngyöltíteni a történeteket az olvasók is visszagorhatnak a tragédiát megelőző fél évvel korábban indult sztorihoz. A beiratkozáson találkozik ugyanis össze a három főszereplő: Jane, Madeline és Celeste. Liane Moriarty zseniálisan építi fel a regényt azzal, hogy a jelenben zajló kihallgatás részletei között fellebbenti a fátylat a fél évvel, 3 hónappal, 2 héttel, fél órával a tragédia előtt történetekről visszafelé haladva az időben. Érdekes látni, hogy ki, hogyan értelmezi a történeteket: a kívülről, az irigyek vagy éppen a szemlegések is mennyire más következtetéseket vonnak le akár aprócska, jelentéktelennek tűnő dolgokból is, milyen könnyen ítélkeznek, és ez mennyire ártó és félrevezető is lehet. Sikeres HBO filmsorozat készült a könyv alapján.

Into The Water – Paula Hawkins – 5450 Ft

A várost átszelő folyóból holtan húznak ki egy fiatal nőt. Néhány hónappal korábban egy tinédzser lány végezte ugyanott, ugyanígy. Előttük évszázadokon át asszonyok és lányok hosszú sora lelte halálát a sötét vízben, így a két friss tragédia régen eltemetett titkokat bolygat meg – és hoz felszínre. Az utolsó áldozat árván maradt, tizenöt éves lányának szembe kell néznie azzal, hogy félelmetes nagynénje lett a gondviselője, aki most kényszeredetten tér vissza oda, ahonnan annak idején elmenekült, és ahová szíve szerint soha nem tette volna be újra a lábát. A folyóparti ház eresztékei éjjelente fülsértően nyikorognak, a fal tövében susogó víz kísérteties neszekkel tölti meg az egyébként zavartalan csendet. Hawkins debütáló regényéből világszerte már 20 millió példány kelt el. A *The girl on the train* című regényhez hasonlóan az író legújabb története is magával ragadja az olvasót, és sodorja a végkifejlet felé bizonyítva, hogy az író nagy ismerője az emberi léleknek és az emberi ösztönöknek.

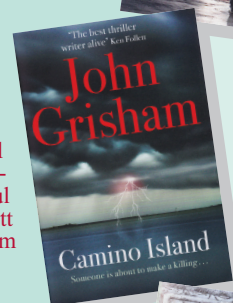
Three Minutes – Roslund and Hellström – 5090 Ft

Piet Hoffmann titkosügynök beépült a legvetemültebb kolumbiai drokartellbe. A svéd rendőrség holtá nyilvánította, csak volt tartótiszte ismeri személyazonosságát. Hogy személye még hihetőbb legyen az alvilág számára, az FBI felteszi Most Wanted körözési listára. Minden a terv szerint zajlik, míg Kolumbiában el nem rabolják az amerikai Képviselőház Elnökét. Minden hatósági kapcsolat nélkül csak magára számíthat az élet-halál harcban, ahol egész családjának az élete a tét. A díjnyertes újságíró, Anders Roslund és a börtönviselt Börge Hellström Svédország ünnepezt szerzőpárosa, *Három másodperc* c. regényükkel már nagy sikert arattak. Ez a kötet a 8. az Ewert Grens detektív főfelügyelő sorozatukban. Ebben a felállásban az utolsó is, hisz idén februárban Hellström hatvan évesen örökre letette a tollat.

Camino Island – John Grisham – 5825 Ft

A Princeton Egyetem Firestone könyvtára alatti biztonságos páncléterméből öt egyedülálló és pótolhatatlan F.Scott Fitzgerald kéziratot lopnak el. Jóllehet az FBI hivatalból és a biztosítótársaság megbízásából egy titkos ügynökség nyomoz az esetben, de számunkra érdekesebb, hogy egy regényíró függetlenül kezd az ügy felgöngyöltésébe. Az út New Yorktól egy floridai sziget könyvesboltjához vezet. A fiatal író egy titokzatos megbízó visszautasíthatatlan ajánlatára vállalja el a beépített ügynök szerepét. Hamarosan kiderül, hogy túl sokat tudott meg, és nagy a zúr a paradicsomi szigeten. A megszokott „jogi thriller” helyett most a téma a ritka kéziratok és könyvek fekete kereskedelme. Ahogy megannyi más Grisham regény ez is a New York Times Bestseller listájának az élére került.

The Ministry of Utmost Happiness – Roy Arundhati – 6535 Ft

Az apró dolgok istene, az indiai származású Arundhati Roy első könyve, óriási kritikai és közönségsiker lett. 1997-ben elnyerte a Man Booker-díjat is. Utána hatalmas csönd következett, szépirodalmat ugyanis egyáltalán nem publikált. Az új könyve érzékeny utazásra hív. Ez a szívvel-lelket melengető nagyregény, amely Ó-Delhi külvárosától a Kasmír hegyvölgyeihez vezet, ahol a béke háború, és a háború béke. A történet motorja Anjum, aki az Indiában immár évek óta hivatalosan elismert harmadik nemhez tartozik. A történet Anjum otthonától indul, annak hívja a kigöngyölt perzsaszőnyeget egy városka temetőjében. Nála otthonra lelnek más kitaszítottak, muszlimok és hinduk, kasmíri szabadságharcosok, árvák még az állatok is. A lélek mélységeibe betekintő könyv jó példája annak, hogy mire képes egy igazi regény.

A kötetek megvásárolhatók:

Librotrade Kft.

1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel.: 254-0273 • Fax: 257-7472
E-mail: books@librotrade.hu
Honlap: www.librotrade.hu

Famulus Könyvesbolt

1137 Budapest, Újpest rakpart 5.
Tel.: 349-3656 • Fax: 288-0769
E-mail: famulus@chello.hu
Honlap: www.famuluskonyv.hu